

KSK-notat nr.: 21/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	HelgelandsKraft AS/Søknad om bygging av Laupen kraftverk		
Fylke/kommune:	Nordland/Rana		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Marianne Bismo	for Sign.:	
Dato:	02 APR 2013		
Vår ref.:	NVE 200805448-33 ksk/mbi		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Søknad om tillatelse til bygging av Laupen kraftverk i Rana kommune i Nordland

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	6
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	9
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	9
NVEs vurdering	11
NVEs konklusjon	15

Sammendrag

HelgelandsKraft AS har søkt etter vannressursloven § 8 om tillatelse til bygging av Laupen kraftverk i Rana kommune, Nordland. Laupen kraftverk vil utnytte et fall på 402,5 m i Sagelva. Inntaket er planlagt på kote 407,5 og det planlegges en regulering på 2,5 m med HRV på 407,5. Vannveien skal gå i tunnel ned til kraftstasjon på kote 5. Produsert strøm skal føres i kabel gjennom tunnelen og videre i luftlinje over Laupen/Sjonfjellet til nordsiden av fjellet. Kraftverket vil etter omsøkte planer få en gjennomsnittlig årlig produksjon på 24,2 GWh.

Rana kommune og Nordland fylkeskommune er positive til bygging av kraftverket. Fylkesmannen i Nordland er kritisk ut fra konsekvenser for INON og landskap. Reinbeitedistriktet, Norsk ornitologisk forening, FNF Nordland og Norsk Grotteforbund er alle mot konsesjon. Øvrige høringsparter har kommentert forhold ved tiltaket knyttet til deres felt.

Laupen kraftverk vil etter omsøkte planer produsere ca. 24,2 GWh/år i et normalår, noe som svarer til strømbuiken til ca. 1210 husstander. Dette er en produksjon som er over snittet for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste åra har NVE klarert om lag 1,9 TWh

ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Redusert vannføring i Sagelva vil være negativt for landskapsbildet mot fjorden og Bardal, men etter NVEs vurdering kan dette avbøtes i tilstrekkelig grad med slipp av minstevannføring som har lik verdi gjennom døgnet om sommeren. Dette vil redusere produksjonen i kraftverket med ca. 1,6 GWh/år og produksjonen vil da bli på ca. 22,6 GWh/år.

Kraftlinja vil være det første inngrepet i et ellers urørt område, og linja vil vanskelig kunne skjules helt, men den kan etter vårt syn tilpasses terrenget. Kraftlinja kan også være til ulempe for reindrifta i området, men NVE mener at med tilpasninger og avklaring med reinbeitedistriktet i forkant har ikke dette avgjørende betydning for vedtaket. Det er ellers lite av verdi innen biologisk mangfold i området, men det er potensial for at det finnes grotter i traseen for kraftlinja.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir HelgelandsKraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Laupen kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra HelgelandsKraft AS, datert 15.12.11:

"HelgelandsKraft AS ønsker å utnytte vannfallet i Sagelva i Rana kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:
 - Å bygge Laupen kraftverk.
 - Å regulere inntaksbassenget i Sagelva mellom LRV på kote 405 og HRV på kote 407,5.
2. Etter energiloven om tillatelse til:
 - Bygging og drift av Laupen kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden."

Laupen kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ Ev. alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	9,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	34,69
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	117,02
Middelvannføring	m ³ /s	1,1
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,06
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,11
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,04
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	407,5
Avløp	moh.	5
Lengde på berørt elvestrekning	m	1200
Brutto fallhøyde	m	402,5
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,952
Slukeevne, maks	m ³ /s	2,2
Slukeevne, min	m ³ /s	0,11
Tilløpsrør, diameter	mm	1000
Tunnel, tverrsnitt	m ²	12
Sjakt/tilløpsrør/tunnel, lengde	m	600/375/125
Installert effekt, maks	MW	7,6
Brukstid	timer	3200
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	38000
HRV	moh.	407,5
LRV	moh.	405,0
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	15,2
Produksjon, årlig middel	GWh	24,2
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	85,4
Utbyggingspris	kr/kWh	3,5

Laupen kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	8,9
Spenning	kV	6,0
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	8,9
Omsetning	kV/kV	6/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	6,4
Nominell spenning	kV	22
Luftlinje el. jordkabel		Luftlinje og kabel i tunnel

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 14.8.12 sammen med representanter for søkeren og Reindriftsforvaltningen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende merknader til søknaden:

Rana kommune har fattet enstemmig vedtak om følgende merknader til søknad om bygging av Laupen kraftverk:

- "1. Den planlagte minstevannsføring sommerstid på 0,3 m³/s foreslås utvidet til også å gjelde september måned. Slipp av minstevannsføring foreslås dermed endret til mellom kl 09:00 og kl. 21:00 i perioden 1. juni – 30. september. Tiltakshaver må pålegges å fremme dokumentasjon på at minstevannsføringen overholdes når kraftverket er i drift.
2. I skogsområdene ned fra fjellet mot tilknytningen ved RV 17 kreves det at kraftlinja legges i bakken.
3. Blir konsesjon gitt må utbygger, før utbygging kan igangsettes, søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anlegget i LNF-1 område."

Fylkesmannen i Nordland er kritisk til kraftverket ut fra målet om å redusere tap av inngrepsfrie områder, og ut fra landskapsvirkningene av prosjektet. For øvrige verdier vurderer Fylkesmannen at tiltaket gir moderate skader.

Fylkesmannen mener fossen i Sagelva er et landskapselement og redusert vannføring i elva vil være negativt for landskapet. Reguleringsmagasin og linje over fjellet vil forringe opplevelsen av området. Fylkesmannen kjenner ikke til spesielle friluftsinnteresser i området, men mener området har kvaliteter som gjør det attraktivt for jakt- og fjellturer.

Det var ikke mulig å befare bekkekløfta i elva da det biologiske mangfoldet ble kartlagt, og Fylkesmannen mener at selv om sannsynligheten for å finne sjeldne arter i bekkekløfta er liten, så kan det ikke utelukkes. Fylkesmannen mener redusert vannføring i så fall vil virke negativt på fuktighetskrevede arter i kløfta.

Fylkesmannen stiller seg kritiske til at det i perioder ikke skal slippes minstevannføring, men uttaler samtidig at minstevannføringen som planlegges på dagtid i sommerperioden vil være tilstrekkelig for at fossen beholdes som et landskapselement.

Nordland fylkeskommune ved fylkesrådet anbefaler at det blir gitt konsesjon for bygging av Laupen kraftverk, under forutsetning av at tiltaket ikke er til permanent hinder for viktige flyttleier ved reindrift, at tiltaket ikke får negative konsekvenser for ev. verdifulle grotter i området og at det slippes tilstrekkelig minstevannføring.

Fylkesrådet mener det er negativt at prosjektet vil komme i et område som er definert som INON "fra fjord til fjell". Samtidig mener fylkesrådet det er positivt at vannvei og kraftstasjon er lagt i fjellet. Fylkesrådet er positivt til minstevannføringen som er planlagt på dagtid i sommerperioden, men er kritisk til at det ikke planlegges minstevannføring resten av året. Fylkesrådet peker på potensielle konflikter med reindriften og med naturtypen grotter.

Sametinget uttaler at det ikke er registrert samiske kulturminner innenfor tiltaksområdet for kraftverket. Nedre del av kraftlinja kommer i berøring med drivings-/flyttlei, og Sametinget påpeker at reindriften flyttleier ikke må stenges. Sametinget uttaler at man må se på den samlede effekten av flere inngrep i ved reinbeitedistriktet, for eksempel Sjonfjellet vindkraftpark. Ved en konsesjon påpeker Sametinget at det er viktig med tett dialog og et godt samarbeidsklima mellom tiltakshaver og berørte reindiere.

Direktoratet for mineralforvaltning har ingen merknader til søknaden.

Kystverket gjør oppmerksom på at konsesjon fra NVE ikke automatisk utløser tillatelse etter havne- og farvannsloven, og at dette tiltaket krever at HelgelandsKraft AS innhenter en slik tillatelse.

Reindriftsforvaltningen Nordland opplyser at omsøkte prosjekt ligger innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt, et område på 2578 km² og et øvre reintall i 2011 på 1500 dyr. Reindriftsforvaltningen mener at kraftlinja vil få negative konsekvenser for reinens bruk av området og dessuten vil begrense reindriften bruk av helikopter. Reguleringsmagasinet kan utgjøre en viss fare for reinen vinter og tidlig vår.

Reindriftsforvaltningen mener tiltaket må ses i sammenheng med andre utbygginger i området av vind- og vannkraftanlegg.

Ved en ev. konsesjon uttaler reindriftsforvaltningen at det må være pålegg om dialogmøter med Hestmannen/Strandtindene rbd. Anleggsdrift må legges utenom den tiden området benyttes som beite. Hensyn til reindriften må tas når det gjelder masteplassering for kraftlinja, og det må settes krav om inngjerding av inntaksdam.

Advokat Geir Haugen har gitt uttalelse på vegne av **Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt**. Haugen påpeker at reinbeitedistriktet har vært utsatt for en lang rekke kraftutbygginger og at flere utbygginger er planlagt. Det er ikke foretatt noen utredning av sumvirkningene av disse inngrepene, men Haugen mener at ethvert nytt inngrep i distriktet er i strid med folkerettens urfolksvern. Haugen uttaler at ved regulering av elva kan det danne seg sprekker i isen, som reinen kan falle ned i. Aktuelt område er sørvendt og blir brukt som tidlig vårlend. Reinbeitedistriktet frykter at en trekk-/flyttlei vil bli ødelagt som følge av planene. Det er få alternative flyttleier i området. Reinbeitedistriktet går sterkt imot de foreliggende planene.

Norsk ornitologisk forening (NOF) mener det er helt uakseptabelt å gi tillatelse til kraftverket. NOF viser til at tiltaket vil dele et av få resterende INON-arealer av noe omfang på kysten av Helgeland. Sjonfjellet har preg av å være et utilgjengelig villmarksområde. NOF peker også på at kraftverket vil

komme i et INON-område ”fra fjord til fjell”, noe som har stor verdi for fjordlandskapet. NOF mener at elva og fossen er en betydelig del av landskapsbildet, og mener økt minstevannføring på dagtid henger dårlig sammen med lyse kvelder om sommeren. Overføringsledningen vil dele fjellet i to områder og være visuelt ødeleggende for landskapet på fjellplatået. Kraftledninger utgjør dessuten en kollisjonsfare for fugl. NOF mener ikke undersøkelsen av biologisk mangfold gir et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag.

Forum for natur og friluftsliv Nordland (FNF) mener elva og fossen er et viktig landskapselement. Tiltaket, med redusert vannføring, nødvendige bygg og kraftlinje, vil ha negative konsekvenser for landskapsbildet og naturopplevelsen av området. FNF peker på at området er inngrepsfritt fra fjord til fjell. Selv om brukerinteressene i tiltaksområdet er begrensede i dag mener FNF området er en viktig del av natur- og opplevelseskvalitetene i kommunen, som bør komme friluftsutøvere, reindrift og kommende generasjoner til gode. FNF er mot konsesjon til Laupen kraftverk. FNF har utarbeidet sin uttalelse i nært samarbeid med Norsk ornitologisk forening avd. Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, Rana Turistforening og Rana JFF.

Norsk grotteforbund (NGF) uttaler at de ikke kjenner til kalkførende bergarter eller grotter i området ved Sagelva, men at kraftledningen vil gå gjennom et område der berggrunnen består av kalkstein og dolomitt, og der det finnes mange grotter. NGF uttaler at erfaringer fra tidligere kraftutbygginger viser at overføringsledningene ofte er mer konfliktfylte enn selve kraftanlegget, og de mener det er rimelig å anta at anleggsarbeid i forbindelse med kraftledningen vil skade en eller flere grotter. Grotter er en rødlistet naturtype.

NGF mener ikke det bør gis konsesjon til Laupen kraftverk. Ved en ev. konsesjon mener NGF at ledninger bør legges i eksisterende traseer i den grad det finnes slike. Ledningen bør legges utenfor områder der grotter er registrert.

NGF beskriver i sin uttalelse hvilke forhold det er som gjør grotter verneverdige, blant annet arkeologiske og geologiske verdier, samt at grotter utgjør spesielle økosystemer.

Miljøkraft Nordland ber om at det for Laupen kraftverk også vurderes kapasitet i regionalnettet på samme måte som er gjort for øvrige kraftverk i området.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

HelgelandKraft AS har i brev av 22.8.12 kommentert høringsuttalelsene slik:

” ...

Landskap

Topografien på Laupen er slik at dammen og inntaket til kraftverket vil være skjult bortsett fra nærområdet, dette er heller ikke et naturlig område å ferdes i. Laupen er også et lite brukt område til friluftsliv i dag. Sagelva som landskapselement er i hovedsak knyttet til ferdsel på Bardal-siden og båtferdsel, inntrykket av fossen er forsøkt ivarettatt ved en relativt stor minstevannføring i sommerperioden på dagtid. I denne perioden sommerstid vil det i perioder med fint vær, når båtferdsel og fjellturer er mest aktuelt, naturlig være lite vann i Sagelva. I flomperioder vil elva ha betydelig mer vann enn slukeevnen til kraftverket, og oppleves slik den gjør i dag.

Sagelva skiller Laupen i to platåer og høydeforskjellene er så store at kraftlinjen over fjellet i de fleste områder kun vil være synlig fra enkelte områder. Kraftlinja vil ikke bli et dominerende landskapselement slik enkelte høringsparter hevder. Dersom man har fokus på

linjeføring og topografi, kan linjen legges slik i terrenget at man reduserer den visuelle konflikten. Kabling og sprengt grøft over høyfjellet synes ikke å være noen god løsning, hverken landskapsmessig eller miljømessig, da dette vil bli et betydelig inngrep med behov for store maskiner og lang anleggstid. Eventuell kabling i skogsområder mener vi kan vurderes i forbindelse med detaljplaner.

INON

Flere av høringsuttalelsene går på konflikt med INON og at området kan defineres som fra fjord til fjell. Verktøyet "Inngrepsfrie naturområder i Norge" (INON) ble etablert som en indikator på arealbruksutviklingen over tid, og for å kunne gi status for natur uten tyngre tekniske inngrep i Norge. Kartleggingen sier ikke noe om kvaliteter eller verdier knyttet til de inngrepsfrie områdene. Områdene omfatter alle typer natur, også natur som er påvirket av mennesker gjennom for eksempel hogst og beite.

I regional plan for vindkraft i Nordland er det gjort en vurdering av verdien av INON-området, der det ikke vektlegges at området er fra fjord til fjell på grunn av stor høydeforskjell og lite opplevelsesverdi av å gå fra fjord til fjell.

HK er kritisk til at enkelte bruker INON som et vernekart uten at det vurderes verdi av område eller konsekvens av planlagt tiltak. I Nordland og spesielt Helgeland har vi allerede et av Norges største tettheter av verneområder som tar vare på mange verdifulle naturområder. Statistikk fra DN viser at det per januar 2008 i Nordland er over 20 000 km² definert som INON områder, dette er over halvparten av arealet i fylket. Til sammenligning er hele Sør-Trøndelag fylke 18839 km².

Minstevannføring

Flere av høringspartene er positive til omsøkte løsning for minstevannføring med et betydelig minstevannføringsslipp i perioden 30.5-1.9 09:00-21:00, men kritiske til at det ikke er foreslått noen minstevannføringslapp i tiden utenom.

Fylkesmannen og fylkeskommunen har uttalt seg kritisk til at det ikke skal slippes minstevannføring utenom dagtid i perioden 1. juni til 1.september. Rana kommune har foreslått å utvide perioden med en måned til 30.9.

Utgangspunktet for HK var at man ønsket å bevare inntrykket av fossen også etter utbyggingen, flere høringsparter har også trukket frem dette som positivt. HK ser at det i lys av utviklingen med vanndirektivet og fokus på vannmiljøet bør være en viss minstevannføring i Sagelva også utenom den omsøkte perioden.

En gjennomgang av vannføringsmålingene som er gjennomført i vassdraget viser at Q95 verdiene lagt til grunn i konsesjonssøknaden (beregnet ut fra et representativt vannmerke) er betydelig høyere en målte verdier.

Tall fra måleperioden angir Q95 sommer 381/s og Q95 vinter 14 l/s.

HK foreslår at opprinnelig forslag til minstevannføring opprettholdes slik omsøkt og at det i tillegg i perioden 1. mai til 30. okt slippes 40 l/s utenom tiden med 300 l/s. I perioden 1. nov til 30. april foreslår HK at det ikke slippes minstevannføring.

Kommentarer til de enkelte høringsuttalelsene

Nordland fylkeskommuner ved fylkesrådet

...

HK forutsetter også at 22 kV ikke blir til permanent hinder for drivings-/flyttleier. Vi har mange anlegg i reindriftsområder og har ikke erfart at 22 kV hindrer rein eller reindriving. Det kan også bli aktuelt å kable linjen på dette partiet, ref. andre høringsuttalelser. Vi har heller ikke i samtaler med reinbeitedistriktet fått tilbakemelding på at linjen er et problem.

...

Norsk grotteforbund

...

HK mener forholdet til mulige grotter i områder der kraftledning skal krysse en sone med kalkstein og dolomitt kan håndteres i en detaljplan der mastefundamentene og anleggsarbeidet over den relevante berggrunnen er undersøkt i forhold til mulig konflikt med grotter. HK ser det ikke som noe problem å tilpasse utførelse eller trasé dersom man skulle oppdage grotter og linjetraseen/mastefundamentet skulle utgjøre en fare for disse.

...

Sametinget

...

HK ønsker dialog med reindrifta og regner med det også blir et krav i konsesjonvedtaket dersom NVE gir konsesjon til utbygging. HK har gjennom flere prosjekter de senere årene gjennom dialog utviklet og endret prosjekter slik at skadevirkningene for reindrifta er minimert.

Reindriftsforvaltningen Nordland

...

De tre første punktene [i uttalelse fra Reindriftsforvaltningen Nordland] bør løses gjennom dialog med reindrifta, når det gjelder krav om inngjerding av inntaksdam mener vi det ikke er noen god løsning, da det med eller uten regulering vil være muligheter for strømråker tidlig vår. Inngjerding av dammen vil være et visuelt dårlig alternativ og vil for å kunne ha noen effekt om vinteren bli uforholdsmessig høye.

...

Fylkesmannen i Nordland

...

Produksjonsmessig er gevinsten [ved reguleringen] relativt beskjeden, men systemmessig vil det være en gevinst i og med at kraftverket kan reguleres. Dårlig reguleringssevne vil være en av de store utfordringene i framtidens kraftsystem med mye uregulerbar småkraft og vindkraft.

Rent praktisk vil alle kraftverk med små inntaksbasseng ha behov for en viss variasjon i vannstanden for å kunne drive kraftverket på en fornuftig måte uten for mye lastvariasjon og regulertekniske utfordringer.

Der muligheten til å kombinere småkraft med "magasin" er til stede uten for store miljøkonsekvenser bør muligheten utnyttes.

...

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

NVE ba HelgelandsKraft om å utrede mulighetene for nettilkobling via sjøkabel til Bardal. HelgelandsKraft har i brev datert 7.9.12 vist til at kostnadene ved sjøkabel og opprustning av videre nett vil være store, og at det er store usikkerhetsfaktorer som kan øke kostnadene ytterligere.

NVE ba videre om at det ble vurdert muligheter for å øke reguleringen og dermed øke mengden produsert kraft. Bakgrunnen for dette var at NVE så at selve reguleringen tilsynelatende hadde få negative konsekvenser for allmenne interesser. Vi var derfor interessert i å vurdere om en ev. økt produksjon kunne kompensere for økte kostnader ved sjøkabel. Beregningene som HelgelandsKraft har sendt som vedlegg i e-post av 6.2.13 viser at kostnadene øker ved høyere dam, men at gevinsten i form av mer produsert kraft er begrenset. Dersom det reguleres med 5 m vil ekstra produsert kraft bli 0,8 GWh/år i gjennomsnitt. Vi har derfor ikke vurdert dette videre.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søknaden

HelgelandsKraft AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Laupen kraftverk.

Beskrivelse av området og eksisterende inngrep i vassdraget

Sagelva drenerer områder på Laupen/Sjonfjellet mellom Sjona og Nordvika, som er to greiner av Ranfjorden. På Laupen/Sjonfjellet er det mange små innsjøer i et nettverk som drenerer i retning vest. Vannet samles i Nordvikvatnet før det går bratt sørover til Ranfjorden. Sagelva ligger skjult i en liten forsenkning/kløft sørøst på Sjonfjellet. Fra ca. 400 moh går Sagelva først i ei trang kløft over en strekning på ca. 50 m. Deretter går elva bratt nedover dalsida delvis på bart fjell ned til et platå ca. 300 moh., der det er noen kulper og et sakterennende parti. Fra dette platået går elva i strie stryk og fosser på resten av strekningen ned til utløpet i Ranfjorden. Elva munner ut i Nordvika vest for Nordvikneset vis a vis tettstedet Bardal. Sagelva drenerer det meste av vannet fra fjellområdet, og er derfor den mest markante elva i fjellmassivet. De andre bekkene som renner ut i Ranfjorden på sørsiden av Sjonfjellet er flombekker.

Det er per i dag ingen vassdragstekniske inngrep verken i Sagelva eller i elvas nedbørfelt.

Teknisk plan

Inntak og regulering

Det planlegges et inntak ved kote 405. Inntaket vil bestå av en betongdam med en lengde på ca. 20 m og 4 m høyde og et inntaksmagasin med et areal på ca 21 000 m². Magasinet vil demme ned et areal på ca. 5.000 m², som er tørt i dag. Reguleringsmagasinet vil ha et volum på ca. 38 000 m³, HRV blir 407,5 moh og LRV 405,0 moh. Produksjonsgevinsten med regulering vil bli ca. 0,5 GWh/år, i tillegg til at det vil være driftsmessige fordeler ved en slik løsning i form av lengre driftstid.

Adkomst til inntaket i driftsfasen vil bli til fots eller med helikopter om sommeren og vinteren.

Vannvei

Vannveien planlegges utført med langhullsboret sjakt og tunnel. Sjakta vil få en lengde på 600 m og en diameter på 1,3 m. Adkomsttunnelen vil få en lengde på 500 m og et areal på 18-20 m². Avløpet blir ført ut i havet med friskeilstrømning i et 500 m GRP-rør med diameter på 1,1 m som legges i adkomsttunnelen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen blir liggende i fjell, med turbinsenter på kote 5. Stasjonen plasseres der sjakta kommer ned fra inntaket. I kraftstasjonen installeres en Pelton turbin med effekt på 7,6 MW. Ved en fallhøyde på 402,5 m får turbinen en maksimal slukeevne på 2,2 m³/s. Minste slukeevne vil ligge på ca. 0,11 m³/s. Det installeres en generator med ytelse på 8.9 MVA og en generatorspenning på 6 kV. Transformatoren får samme ytelse og en omsetning på 6/22 kV.

Elektriske anlegg

Det planlegges å føre produsert strøm i kabel i tunnelen opp til inntaket. Herfra planlegges det å videreføre strømmen gjennom en 22 kV luftlinje over Laupen/Sjonfjellet. Linja vil totalt bli ca. 5 km lang. Det er også utredet å føre strømmen via sjøkabel til Bardal.

Veier

Det blir ikke behov for veibygging. Ved adkomsttunnelen må det bygges et kaianlegg og det må etableres en rigg.

Massetak og deponi

Det vil bli tatt ut ca. 20 000 m³ med masser i forbindelse med sprenging av tunnel og boring av sjakt. Det planlegges å deponere massene i Ranfjorden umiddelbart utenfor utløpet av adkomst/utløpstunnelen. Det antas at det er svært dypt i dette området, og massene vil ikke bli synlig etter at utbyggingen er ferdig. Det er ikke aktuelt å benytte massene til andre byggetiltak. Endelig lokalisering av massedeponi vil bli avklart i detaljplanfasen etter grunnundersøkelse m.v.

Hydrologisk grunnlag

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 9,4 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1,1 m³/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 2,2 m³/s og minste slukeevne 0,11 m³/s. Snaufjellandelen for nedbørfeltet er på 91 %, effektiv innsjøprosent er på 2,3 % og det er ingen bre i feltet. Avrenningen varierer fra år til år og flommer kan opptre hele året. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 0,06 m³/s, mens 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 0,11 og 0,04 m³/s.

Søker har foretatt vannføringsmålinger i Sagelva gjennom de siste 6,5 årene. Basert på målingene er 5-persentil sommer- og vintervannføring hhv. 42 l/s og 17 l/s, noe som skiller seg markant fra tallene i søknaden. NVE mener tidsserien er for kort til at det kan lages statistikk ut fra den, men tar tallene til etterretning. NVE har gjort beregninger med utgangspunkt i data fra 151.11 Lavvatn, og har fått verdier for 5-persentil sommer- og vintervannføring på hhv. 77 l/s og 44 l/s. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Vi tar også dette til etterretning.

Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 300 l/s mellom kl. 9 og 21 i perioden 1.6. til 1.9., 40 l/s i perioden 1.5.-30.10. på de tidspunkter hvor det ikke slippes 300 l/s, og ingen minstevannføring resten av året.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Laupen kraftverk til ca. 24,4 GWh fordelt på 9 GWh vinterproduksjon og 15,2 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 85,4 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,5 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Arealbruken for kraftverket er anslått til 7,1 dekar. HelgelandsKraft AS har inngått avtale med grunneierne om utbygging og drift av Laupen kraftverk.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området er definert som LNF-område i kommuneplanens arealdel.

Samlet plan (SP)

Sagelva er ikke omfattet av samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet mot kraftutbygging.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil medføre at 4 km² INON sone 1 forsvinner, 8,1 km² INON sone 1 blir omklassifisert til INON sone 2 og 0,4 km² INON sone 2 forsvinner.

Andre verneområder

Tiltaket berører ikke verneområder, foreslåtte verneområder, prioriterte naturtyper, nasjonale laksevassdrag, eller andre områder av nasjonal interesse.

Regional plan om små vannkraftverk i Nordland

Prosjektområdet har fått liten verdi under tema fjordlandskap i fylkesdelplanen for småkraftverk. Områdets verdi for INON og reindrift er vist i planen.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Vannføringskurvene som følger søknaden viser at det periodevis vil være overløp over inntaket gjennom hele året etter en utbygging. Slukeevnen er på 200 % av middelvannføringen, og det meste av overløpet vil komme i perioder med mye nedbør og/eller snøsmelting. Magasinvolumet vil utvide produksjonstida i perioder med lite tilsig med ca. fire døgn. NVE mener at omsøkte prosjekt ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Landskap

Det er både høringspartenes og NVEs vurdering at redusert vannføring i Sagelva og kraftlinja over Laupen/Sjonfjellet har størst negative konsekvenser for landskapet. Vannveien og kraftstasjonen vil ligge i fjellet, og vil ikke være synlig. Damstedet og reguleringsmagasinet er kun synlig i det lokale landskapsrommet, og området er lite tilgjengelig. Reguleringen på 2,5 m vil skape en reguleringszone som vil være synlig i det lokale landskapsrommet, men bratt terreng og fjell i dagen vil gjøre reguleringssonen mindre synlig. Vi har derfor ikke tillagt ulemper for landskapet ved 2,5 m regulering av inntaksmagasinet vesentlig vekt.

Sagelva er synlig fra fjorden og fra bebyggelsen på den andre siden av fjorden. Ved store vannføringer er elva et karaktergivende landskapselement. Vannføringskurvene viser perioder med høy vannføring gjennom hele året, med noe hyppigere forekomst i sommerhalvåret. Verdien av Sagelva som landskapselement må holdes opp mot verdien av ny fornybar energi, og ses i sammenheng med muligheten for avbøtende tiltak. NVE mener at tiltaket vil være akseptabelt for temaet landskap fordi det gir en forholdsvis stor produksjon samtidig som slipp av minstevannføring etter vårt syn i tilstrekkelig grad kan avbøte ulempene som redusert vannføring vil gi. Vi vil likevel bemerke at å differensiere størrelsen på minstevannføringsnivået gjennom døgnet etter vårt syn er lite aktuelt som avbøtende tiltak.

Kraftlinja vil strekke seg tvers over Laupen/Sjonfjellet, over et område hvor det i dag ikke er noen inngrep. Det er ingen vegetasjon som kan skjule linja, men traseen er planlagt i et søkk i terrenget mellom to platåer. Ved å legge linja her vil den være mindre synlig over større avstander, og dette vil avbøte de negative konsekvensene noe. Med god landskapstilpassing av linja, mener NVE at ulempene forbundet med den kan aksepteres. NVE mener at linje vil være mer skånsomt enn kabel over fjellpartiet, da kabling vil kreve omfattende sprengning, og permanent endre landskapets karakter. På andre siden av fjellet kan kabling etter vårt syn være et godt alternativ.

Endelig valg av trasé vil foregå innenfor de regler som gjelder for ny tilknytning inn under gjeldende områdekonsesjon og vi viser til hva som er omtalt om dette lenger bak, under avsnittet *"Forholdet til energiloven."*

INON

INON-bortfallet er omtalt av flere høringsparter som negativt ved prosjektet. INON-området er sammenhengende fra fjord til fjell, noe som øker verdien av området. INON-kartet ble sist oppdatert i 2008, og området rundt Laupen/Sjonfjellet og omkringliggende fjellområder bestod den gang av fragmenterte områder med INON sone 2 og delvis sone 1. Etter kartleggingen i 2008 har INON-områdene blitt ytterligere redusert, bl.a. som følge av at det er gitt konsesjon til Smibelg og Storåvatn kraftverk, som vil berøre tidligere INON-områder nord for Sjona når de er ferdig bygget. Kraftlinja er på et slikt spenningsnivå at den ikke kategoriseres som et tyngre teknisk inngrep. Selv om linja ikke berører INON, så vil den likevel være første inngrep i et ellers urørt område. NVE har tatt dette med i vurderingen av prosjektet. NVE mener bortfallet er en negativ konsekvens, men mener synligheten av inngrepene som berører INON er begrenset. NVE mener ikke at bortfall av INON i denne størrelsesorden alene er tilstrekkelig grunnlag for å avslå søknaden, også med tanke på at inngrepene er lite synlige. Vi mener at bortfallet også må ses i sammenheng med produsert kraft. Det er ingen avbøtende tiltak som vil redusere INON-bortfallet.

Reindrift

Det omsøkte kraftverket ligger innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Berørt område for kraftverk og kraftlinje brukes som vår- og sommerbeite. Det går flere drivings-/flyttleier opp fra

nordsiden av fjellet, og kraftlinjen vil krysse dette området. Reindriftsforvaltningen uttaler at Laupen/Sjonfjellet er et vanskelig tilgjengelig fjell, noe som gjør adkomstveiene opp på fjellet ekstra verdifulle. Sametinget påpeker at reindriftas flyttleier ikke må stenges, da de er av helt sentral betydning for en fortsatt bærekraftig reindrift. Reindriftsforvaltningen mener at kraftlinja vil få negative konsekvenser for reinens bruk av området, og at den vil begrense mulighetene for bruk av helikopter ved reindriften. Inntaksmagasinet ligger i et område som kan brukes av reinen, og Reindriftsforvaltningen mener at magasinet kan utgjøre en fare for reinen.

NVE mener det er mulig å avbøte de negative konsekvensene ved kraftlinja ved å tilpasse traseen til terrenget over fjellet, og ev. grave den ned på nordsiden av fjellet. NVE kan sette videre sette vilkår om at planleggingen og gjennomføringen av tiltaket skal skje i dialog med reindriften, og at drivings-/flyttleiene ikke skal berøres i de tider av året hvor de er i bruk av reinen. Da området brukes til vår- og sommerbeite mener NVE ikke at eventuell dårlig is i inntaksmagasinet vil utgjøre noen fare for reinen.

Høringspartene har også kommentert temaet samlet belastning for reinbeitedistriktet. Det er søkt om en vindkraftpark på Laupen/Sjonfjellet. En ev. realisering av vindkraftparken vil innebære inngrep av en helt annen skala enn inngrepene som Laupen kraftverk medfører. Det er søkt om å bygge Farmannåga kraftverk på nordsiden av fjellet. Tillatelse til Farmannåga og Laupen kraftverk kan medføre forlenget periode med anleggsarbeid i området, noe som vil være til ulempe for reindriften.

Samlet sett mener vi at en realisering av kraftverket kan medføre visse ulemper for reindrifta i området, hovedsakelig forstyrrelser i anleggsperioden, men vi mener at disse ulempene kan aksepteres under visse forutsetninger.

Biologisk mangfold

Det ligger en kløft over en strekning på ca. 50 m i øvre del av berørt strekning. Kløfta er sørvendt og eksponert, og tørker ut i perioder med lite nedbør om sommeren. Det ble kun funnet vanlige arter i nedre del av kløfta. Øvre deler av kløfta er kun observert på avstand, da det var "nærmest umulig å komme inn i kløfta". Likevel er sannsynligheten for å finne sjeldne arter vurdert til å være liten. Fylkesmannen påpeker i sin uttalelse at kløfta kan inneha flere verdier enn antatt på grunn av at den ikke er befart. Fylkesmannen har likevel ikke lagt vekt på konsekvenser for biologisk mangfold i sin totalvurdering av prosjektet. Redusert vannføring i Sagelva vil endre fuktighetsregimet langs elva, noe som kan medføre noe endret artssammensetning. NVE har lagt vekt på at kløfta er eksponert for uttørking, og at det er lite sannsynlig at det finnes arter som er svært fuktighetskrevenne. Vi mener kløfta har liten verdi, og at en ev. endret artssammensetning som følge av redusert vannføring kan aksepteres. Det er ikke funnet annet enn triviell vegetasjon i det som blir reguleringssonen ved en ev. konsesjon, og reguleringen er vurdert til å ha liten påvirkning på det biologiske mangfoldet.

Norsk grotteforbund har uttalt at det ikke er noen kjente grotter i området, men påpeker at ifølge NGUs kart finnes et område med kalkstein og dolomitt i traseen for kraftlinje. Grotteforbundet uttaler at dette er bergarter hvor det ofte finnes grotter. Grotteforbundet viser til at grotte er en rødlistet naturtype i kategorien sårbar (VU). Grotter er ikke omtalt i søknaden.

Ved en ev. konsesjon vil kraftlinja bygges under søkers områdekonsesjon. Innenfor områdekonsesjonen skal områdekonsesjonæren fremlegge planer for ny nettilknytning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Vi bemerker at en linje av slik størrelse som omsøkt har små mastefester, og at punktene for plassering av mastene kan tilpasses, slik at ev. grotter kan unngås. At mastefestene er forholdsvis små gjør også inngrepet med å sette dem opp mindre, slik at risikoen for skade på grotter blir mindre.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av Laupen kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av ev. påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 22.2.13. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jf. naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Laupen kraftverk er det ikke registrert verdifulle naturtyper eller rødlistede arter. Den omtalte kløfta er ikke verdisatt som naturtypen bekkekløft. Det er heller ikke påvist forekomst av grotter, men det er vist til at slike kan finnes i området. En eventuell realisering av Laupen kraftverk vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

NVE har også sett prosjektet i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Rana og omkringliggende kommuner har mange vannkraftverk og mange søknader er til behandling hos NVE. Ingen av disse ligger så tett på Sagelva at det er naturlig å sammenligne dem direkte. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke tillagt vekt. Dette henger også sammen med at det er funnet lite av verdi innen biologisk mangfold langs Sagelva.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon, tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av dette, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Andre interesser

For øvrige allmenne interesser som friluftsliv, fisk og fiske og kulturminner er ikke NVE kjent med at det er viktige interesser som blir berørt. Det har heller ikke kommet frem noe i høringsrunden som tilsier dette.

Oppsummering

Laupen kraftverk vil etter omsøkte planer produsere ca. 24,2 GWh årlig i snitt, noe som svarer til strømbruken til ca. 1210 husstander. Dette er en produksjon som er over snittet for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste åra har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Redusert vannføring i Sagelva vil være negativt for landskapsbildet mot fjorden og Bardal, men etter NVEs vurdering kan dette avbøtes i tilstrekkelig grad med slipp av minstevannføring. Kraftlinja vil være det første inngrepet i et ellers urørt område, og linja vil vanskelig kunne skjules helt, men den kan etter vårt syn tilpasses terrenget. Kraftlinja kan også være til ulempe for reindrifta i området, men NVE mener at med tilpasninger og avklaring med reinbeitedistriktet i forkant har ikke dette avgjørende betydning for vedtaket. Det er ellers lite av verdi innen biologisk mangfold i området, men det er potensial for at det finnes grotter i traseen for kraftlinja.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir HelgelandsKraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Laupen kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

HelgelandsKraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 6,4 km 22 kV linje til eksisterende linjenett. Fra kraftstasjonen skal det legges kabel i tunnelen, herfra og fram til eksisterende nett søkes det om luftlinje.

Rana kommune mener at strømmen må føres i kabel fra skogsområdene og ned til eksisterende nett. HelgelandsKraft AS skal bygge tilknytningen innenfor egen områdekonsesjon. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Innenfor områdekonsesjonen skal områdekonsesjonæren fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket. NVE legger til grunn at områdekonsesjonær følger de reglene som er omtalt ovenfor, og sender de endelige planene for tilknytning til de som har hatt merknader til linja i denne høringen.

Dersom HelgelandsKraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Regulering

Det er lagt frem planer om å kunne regulere inntaksmagasinet i Sagelva med 2,5 m. Det er ikke kommet vesentlige innvendinger mot dette. NVE kan heller ikke se at en slik begrenset regulering vil medføre ulemper av betydning, samtidig så vil det kunne gi noe mer produksjon og en lengre driftstid for kraftverket.

NVE gir derfor tillatelse til at inntaksmagasinet kan pendle innenfor kotehøydene 407,4 og 405,0. Øvre og nedre grense skal merkes og være synlig for allmennheten.

Minstevannføring

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden, målinger i Sagelva og beregninger NVE har gjort. Tallene danner grunnlag for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

		Søknad	Målinger i Sagelva	NVEs beregning
Middelvannføring	m ³ /s	1,1		
Alminnelig lavvannføring	l/s	60		
5-persentil sommer	l/s	110	42	77
5-persentil vinter	l/s	40	17	44
Største slukeevne	m ³ /s	2,2		
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	200		
Minste slukeevne	m ³ /s	0,11		

HelgelandsKraft AS har foreslått å slippe 300 l/s mellom kl. 09:00 og kl. 21:00 i perioden 1.6.-1.9. I perioden 1.5.-30.10. foreslår de å slippe 40 l/s i den tiden de ikke skal slippe 300 l/s. Resten av året planlegges det ingen minstevannføring. Søker har lagt vekt på landskap og friluftsliv ved vurdering av minstevannføringen.

Rana kommune mener at perioden for minstevannføring også må inkludere september måned. Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune er kritiske til at det kun skal slippes minstevannføring deler av døgnet og året, men begge uttaler at det er positivt at den foreslåtte minstevannføringen er stor.

NVE mener minstevannføringen først og fremst må settes av hensyn til landskapet, men at det også må tas hensyn til liv i og ved elva ved fastsettelse av minstevannføring. NVE mener derfor at det må slippes minstevannføring hele året, men at denne kan differensieres gjennom året, slik at det slippes høyere minstevannføring i sommersesongen, hvor elva har større betydning som landskapselement og for det biologiske mangfoldet. NVE mener minstevannføringen må være stabil gjennom døgnet, da en variasjon som foreslått etter vårt syn vil gi vassdraget et unaturlig regime der det ikke tas høyde for at folk i den lyse årstiden kan se elva tilnærmet hele døgnet. Vi legger også her til grunn hensynet til livet

i og langs elva. Vi vil her også vise til at Olje- og energidepartementet nokså nylig har vurdert tilsvarende forslag om differensiert minstevannføring gjennom døgnet i forbindelse med klageavgjørelse for Kvernhuselvi kraftverk i Modalen.

Vi siterer følgende fra klageavgjørelsen:

"Departementet deler NVE si oppfatning om at klagar si føreslegne minstevassføring vil gje unaturlege variasjonar gjennom døgnet og at omsynet til elva som landskapselement bør ivaretakast også utanom tidsrommet 07.00-20.00.

Departementet meiner det må leggst til grunn at variasjonen i minstevassføringslepp gjennom døgnet kan ha negative konsekvensar for liv i og langs elva. Det er ikkje registrert nokon spesielt viktige biologiske verdiar knytt til vassdraget, men dette må likevel tilleggst noko vekt."

NVE kan ikke se at denne saken her skiller seg særlig fra Kvernhuselvi kraftverk. Vi er derimot av den oppfatning at dersom det blir en fast vannføring gjennom hele døgnet om sommeren kan denne settes noe lavere enn foreslått av HelgelandsKraft AS som dagtidsverdi, da verdien av vannføringen som landskapselement vil øke i de perioder den var foreslått til kun 40 l/s.

I vintersesongen mener vi en minstevannføring i tråd med sesongens lavvannføringer er tilstrekkelig. I perioder med nedbør og/eller snøsmelting vil det fremdeles være betydelig overløp over inntaket.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 200 l/s i tiden 1.5.-30.9, og 40 l/s resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på 1,6 GWh/år, basert på oppgitt tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på 22,6 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, og magasinet er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike situasjoner ikke være i drift.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Kote 407,5
HRV	Kote 407,5
LRV	Kote 405
Kraftstasjon	Kote 5 Kraftstasjonen skal ligge i fjellet.
Største slukeevne	2,2 m ³ /s
Minste driftsvannføring	0,11 m ³ /s
Vannvei	Tunnel/sjakt på hele strekningen.
Vei	Ingen veier.
Reindrift	Tett dialog med reinbeitedistriktet i planleggings- og anleggsfasen av kraftverket. Tiltaket skal ikke skape permanente hinder for drivings-/flyttleier.
Kraftstasjon	Anleggsområde ved fjorden skal utføres skånsomt, og slik at det er lite synlig på avstand. Riggområdet skal kamufleres/revegeteres etter anleggstiden.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dette inkluderer også installert effekt og slukeevne. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta elsertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Det må innhentes godkjenning fra Kystverket for deponering av masser i Ranfjorden.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Merknadene fra fylkeskommunen og Sametinget kommer inn under dette vilkåret. NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsendelse av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.